

30. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy jsou ještě náklady na právní zastoupení ve sporu advokátem „účelně“ vynaloženy?

V únoru tohoto roku vydal Nejvyšší soud rozhodnutí, ve kterém se vyjádřil k otázce, kdy zastoupení advokátem jde nad rámec účelně vynaložených nákladů řízení ve smyslu § 142 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, a představuje zneužití práva. Rozhodnutí navazuje na linii judikatury obecných soudů a Ústavního soudu k dané problematice.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Cílem tohoto příspěvku je upozornit na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 756/2014, ze dne 10. února 2015. V dané věci vedli žalobkyně a žalovaný (společnost UNIPETROL SERVICES, s.r.o.) spory o neplatnost rozvázání pracovního poměru a o náhradu ušlé mzdy.

V důsledku neúspěchu dovolání a ústavní stížnosti proti rozsudku odvolacího a Nejvyššího soudu ve věci neplatnosti rozvázání pracovního poměru vzala žalobkyně žalobu na náhradu ušlé mzdy zpět. Soud prvního stupně dané řízení zastavil a zároveň rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Soud prvního stupně ve svém rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně podala žalobu o náhradu ušlé mzdy pouze z opatrnosti před promlčením jejích nároků. Tato žaloba byla podle soudu natolik „triviální, že nevyžadovala žádných specializovaných právních znalostí či dovedností“ ze strany žalovaného a ten tak k tomuto závěru mohl dospět sám, neboť je vybaven právním oddělením. Podle soudu prvního stupně tak nebylo třeba, aby se v tomto řízení nechal zastoupit advokátem. S tím spojené náklady žalovaného proto nepokládal za účelně vynaložené a žalovanému náhradu nákladů nepřiznal, přestože podání žaloby nezavinil.

S výše uvedeným se ztotožnil i odvolací soud. Navíc dodal, že u „velkých“ společností jako je žalovaný lze presumovat dostatečné personální a materiální vybavení k hájení jejich práv. Není třeba, aby využívali právní pomoci advokátů ve věcech skutkově a právně nikoliv komplikovaných či specifických.

Žalovaný se zdůvodněním soudu prvního stupně a odvolacího soudu ohledně nepřiznání náhrady nákladů řízení nesouhlasil a obrátil se proto se svým dovoláním na Nejvyšší soud. Ten dovolání žalovaného vyhověl, když konstatoval, že odměna za zastupování advokátem a jeho hotové výdaje jsou samy o sobě vždy účelně vynaloženými náklady. Tak by tomu nebylo, pokud by účastník svého práva dát se v řízení zastoupit zneužil na úkor jiného účastníka. Takovým příkladem je např. udělení plné moci advokátovi pouze za účelem vzniku nákladů, ne za účelem právní pomoci.

V daném případě Nejvyšší soud prvek zneužití práva nenašel. Právo na právní zastoupení advokátem má totiž každý účastník řízení, bez ohledu na svou „velikost“ či existenci právního oddělení v rámci

své struktury. Ani nižší míra právní a skutkové složitosti případu nemůže sama o sobě odůvodňovat závěr o zneužití práva na zastoupení v řízení advokátem.

Nejvyšší soud tedy uzavřel, že nebylo zjištěno, že by žalovaný ve sporu zneužil své právo dát se zastoupit advokátem na úkor žalobkyně. Žalobkyně je proto povinna nahradit žalovanému účelně vynaložené náklady spojené s takovým zastoupením.

Dopady rozhodnutí

Rozhodnutí navazuje na předchozí linii judikatury obecných soudů a Ústavního soudu. Ta považuje za účelně vynaložené náklady právního zastoupení i případy, kdy se osoba s právnickým vzděláním - advokát nechá ve sporu zastoupit jiným advokátem (např. z důvodu právní specializace, časového vytížení či objektivního posouzení věci)[1] či případy, kdy se advokátní kancelář nechá zastupovat ve sporu advokátem.[2]

Naopak za neúčelné náklady právního zastoupení a tedy zneužití práva by bylo možno považovat např. případy, kdyby si účastník řízení záměrně vybral advokáta ze vzdálené části země jen za účelem navýšení nákladů protistrany či pokud by se advokát nechal zastoupit ve zcela banální věci.[3]

Pro úplnost dodáváme, že jako účelně vynaložené náklady obecně nejsou brány náklady státu, pokud ten je zastoupen advokátem.[4] V tomto případě se vychází z premisy, že stát je k hájení svých zájmů finančně i personálně vybaven příslušnými organizačními složkami. Není zde tedy důvodu, aby výkon těchto práv a povinností byl přenášen na advokáta.[5] Vždy je však třeba přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu, zda neodůvodňují výjimku z předmětného obecného pravidla (např. předmětem sporu může být právní problematika velmi specializovaná či obtížná).[6]

Závěr

V předmětném rozhodnutí Nejvyšší soud řádně vyložil pojem účelně vynaložených nákladů právního zastoupení v souladu s přechozí linií judikatury a korigoval závěry soudů nižších stupňů. Dále potvrdil, že obchodní společnost - bez ohledu na svou velikost či organizační strukturu - může uplatňovat jako účelně vynaložené náklady právního zastoupení advokátem ve sporu. Obchodní společnost takovým postupem totiž realizuje své právo na právní pomoc ve smyslu Čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Mgr. Ivo Skolil,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[1] Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 10 Co 610/2001, ze dne 18. října 2001 a
Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3819/13, ze dne 25. března 2014

[2] Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2939/14, ze dne 9. prosince 2014, odst. 12

[3] Ibid.

[4] Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2049/11, ze dne 13. 5. 2013

[5] Ibid.

[6] Ibid.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)